

Ohjeet yliopistojen yhteistyönä
järjestettävän tutkintokoulutuksen
suunnitteluun ja toteutukseen

10.9.2015

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	2
2. Määritelmiä	3
3. Yhteistyötutkintojen tavoitteet.....	5
4. Yhteistyötutkintojen suunnittelu.....	5
Yhteistyöyliopistot.....	5
Koulutuksen suunnittelu, opetussuunnitelma ja osaamistavoitteet	6
Hallinto ja ohjaus	6
Resurssit, tulokset ja niistä sopiminen	7
5. Hakeutuminen ja opiskelijavalinta.....	8
Opiskelijavalinnat ja valintaperusteet.....	8
Valintamenettely ja kiintiöt	9
Opiskelijan status yhteistyöyliopistoissa.....	10
6. Opiskelu ja opetus.....	11
Opintojen ohjaus ja AHOTointi.....	11
Opiskelijoiden oppimisen arviointi.....	12
Opiskeluoikeuden kesto ja päättymisen	12
Opiskelijan oikeusturva ja kurinpito.....	12
Tutkinnon myöntäminen ja tutkintotodistus	13
Ohjelman markkinointi	14
Laadunvarmistus ja palautteen kerääminen	14
7. Tohtorikoulutusta koskevat lisäohjeet.....	14
8. Sopimukset.....	17

1. Johdanto

Yliopistoja kannustetaan tutkintokoulutusta koskevaan yhteistyöhön sekä kotimaassa että kansainvälisesti, ja yliopistoihin kohdistuvat säästö- ja profilaatiotarpeet vahvistavat ja konkretisoivat yhteistyön tarvetta kotimaisten yliopistojen kesken. Yhteistyötutkinnoilla on mahdollista edistää koulutusten sisältöjen uudistamista siten että opiskelijoilla on entistä joustavampia mahdollisuuksia profiloida ja suunnata opintojaan ja siten vähentää opiskelijoiden uudelleenohjautumista.

Kansalliset yhdessä järjestettävät tutkintoon johtavat koulutukset ovat olleet lainsäädännön puolesta mahdollisia aiemminkin, mutta erikseen tämä todetaan 1.1.2014 voimaan tullessa yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (VN 1039/2013, 3 §) muutoksessa: *Korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää kansainvälisenä yhteistyönä. Tutkintoon johtava koulutus voidaan järjestää myös yhteen tai useampaan tutkintoon johtavana koulutuksena yhdessä yhden tai useamman suomalaisen tai ulkomaisen yliopiston kanssa.* Asetus koskee sanamuotonsa perusteella ainoastaan alempia ja ylempiä korkeakoulututkintoja. Jatkotutkintojen osalta yhteistutkinnoista ei ole mainintaa asetuksessa.

Tässä tilanteessa on ollut ajankohtaista ryhtyä tekemään ohjeistusta yliopistoille kansallisen yhdessä järjestettävän tutkintokoulutuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta, jotta käytännöt eri yliopistoissa Suomessa saataisiin mahdollisimman yhtenäisiksi. Samalla tarkennetaan myös kansainvälisiä yhteistutkinto-ohjelmia koskevia ohjeistuksia. Ohje koskee kaikkia kolmea tutkintotasoa: kandidaatin, maisterin sekä tohtorin tutkintoja.

Aloitteen ohjeen laatimiselle teki Suomen yliopistot UNIFI ry. Ohjeen ja sopimusmallit on laatinut työryhmä, johon kuului: Anne Ahlqvist (VY), Tove Ahlskog-Pursiainen (Hanken), Tapio Heiskari (SYL), Tuija Koponen (JY), Jenni Lassila (TTY), Hannele Markkanen (HY), Mervi Rantanen (Aalto-yliopisto), Petri Sjöblom (TY) ja Anna Tuusa (TaY). Työryhmän puheenjohtajana toimi UNIFI ry:n toiminnanjohtaja Leena Wahlfors ja sihteerinä Henna Koskimäki (Oha-forum).

Ohjeen ja sopimuspohjien laatimisessa on hyödynnetty olemassa olevia yliopistojen välisiä sopimuksia sekä yliopistojen omia ohjeita kansainvälisistä yhteistutkinnoista. Valmistelutyön pohjana on käytetty myös Opetusministeriön 11.5.2004 laatimia suosituksia kansainvälisten yhteistutkintojen ja kaksoistutkintojen kehittämisestä sekä Opetushallituksen vuonna 2005 laatimia ja viimeksi tammikuussa 2014 päivittämiä ohjeita kansainvälisten yhteis- ja kaksoistutkintojen suunnittelusta ja toteuttamisesta:

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/tutkintojen_tunnustaminen/103/0/yhteistyötutkintomuistio_pai_vitetty_tammikuussa_2014

Ohje on laadittu syksyn 2015 alun tilanteessa, ja UNIFI päivittää ohjetta tarvittaessa.

Ohje lukijalle: Ohjeet, jotka koskevat vain kansainvälisiä ohjelmia ovat sinisissä kehyksissä lukemisen helpottamiseksi.

2. Määritelmiä

Tässä ohjeessa useamman yliopiston yhdessä suunnittelema ja järjestämästä tutkintoon johtavasta koulutuksesta käytetään termiä yhteistyötutkinto. Yhteistyötutkinnolla katetaan myös ns. kaksoistutkinto-ohjelmat (dubbelexamen; Double degree), joiden suorittamisen jälkeen myönnetään kahden (tai useamman) yliopiston tutkinto ja annetaan kaksi tai useampia tutkintotodistuksia sekä yhteistutkinto-ohjelmat, joista myönnetään kahden tai useamman yliopiston yhteinen tutkinto (gemensam examen; Joint degree) ja yksi yhteisesti laadittu tutkintotodistus.

Tässä ohjeessa lähdetään siitä, että kansalliseen yhteistyötutkintoon kuuluvat opinnot johtavat vain yhteen tutkintoon ja yhteen tutkintotodistukseen. Tämä on luontevaa jo siksi että opiskelija suorittaa vain yhden tutkinnon laajuiset opinnot, eivätkä yliopistot saa ministeriöltä rahoitusta kuin yhdestä tutkinnosta. Näin vältetään myös moninkertainen opinto- ja tutkintohallinto: yhteiset opintosisällöt on mahdollista toteuttaa ilman päällekkäisiä opiskeluoikeuksia siten, että opiskelijalla on opiskeluoikeus (*oikeus suorittaa tutkinto*) yhdessä yliopistossa ja tutkintoon kuuluvia opintoja varten annettu opinto-oikeus (*oikeus suorittaa opintoja*) yhdessä tai useammassa muussa yliopistossa.

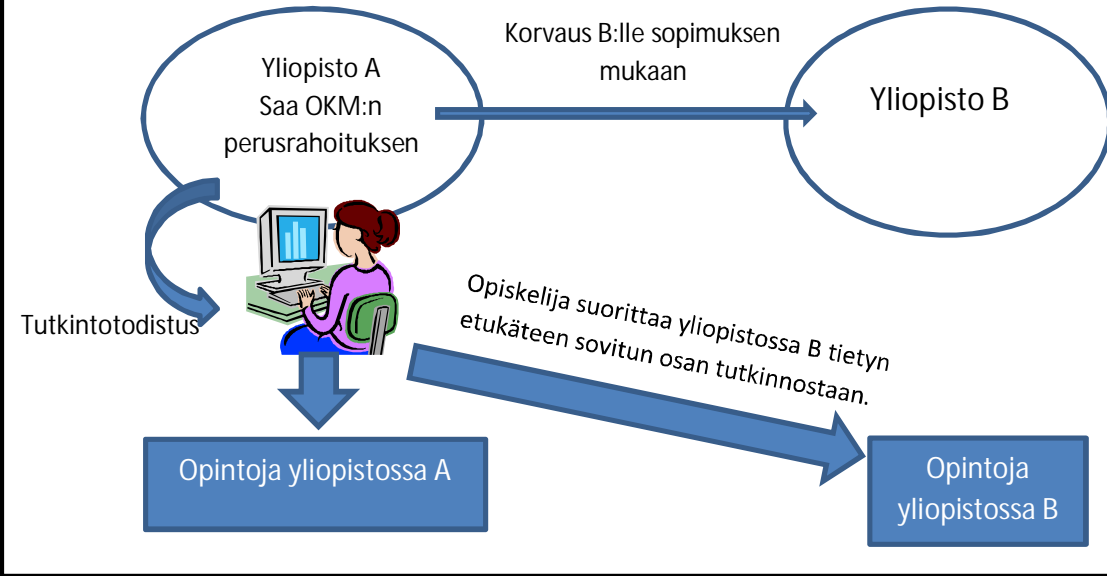
Kansallinen yhteistyötutkinto on yliopistojen yhdessä suunnittelema yhteen tutkintoon johtava kokonaisuus. Se eroaa *joustavasta opinto-oikeudesta* siten, että JOO-opinnoissa opiskelija poimii oma-aloitteisesti toisen yliopiston JOO-opetustarjonnasta haluamiaan opintoja, kun taas yhteistyötutkinnossa jokin tutkinnon osa on etukäteen suunniteltu toteutettavaksi toisen yliopiston tuottamana. Yhteistyö perustuu yliopistojen väliseen sopimukseen.

Yliopistojen tutkintotavoitteisessa yhteistyössä voidaan erottaa alla olevassa kaaviossa sekä kuvissa esitellyt kolme mallia. Kaikissa malleissa tutkinto-ohjelma perustuu yliopistojen A ja B (tai useamman) väliseen sopimukseen. Tutkintotodistuksesta ja / tai todistuksen liitteestä on käytävä selkeästi ilmi, että tutkinto on suoritettu yhteistyönä toteutetussa tutkinto-ohjelmassa ja yliopisto B:n osuus opetuksesta. Esimerkki yhteistyömallista (a): yliopisto A:n vieraiden kielten opiskelijat haluavat suorittaa sivuaineen kielessä jota ei ole yliopisto A:n koulutustarjonnassa ja koulutusvastuulla, mutta on yliopistossa B. Esimerkki yhteisohjelma-mallista (b): yliopistoilla on molemmilla ko alan tutkintokoulutusvastuu, mutta esimerkiksi maisterikoulutus järjestetään yhteistyönä molempien resursseja hyödyntämällä.

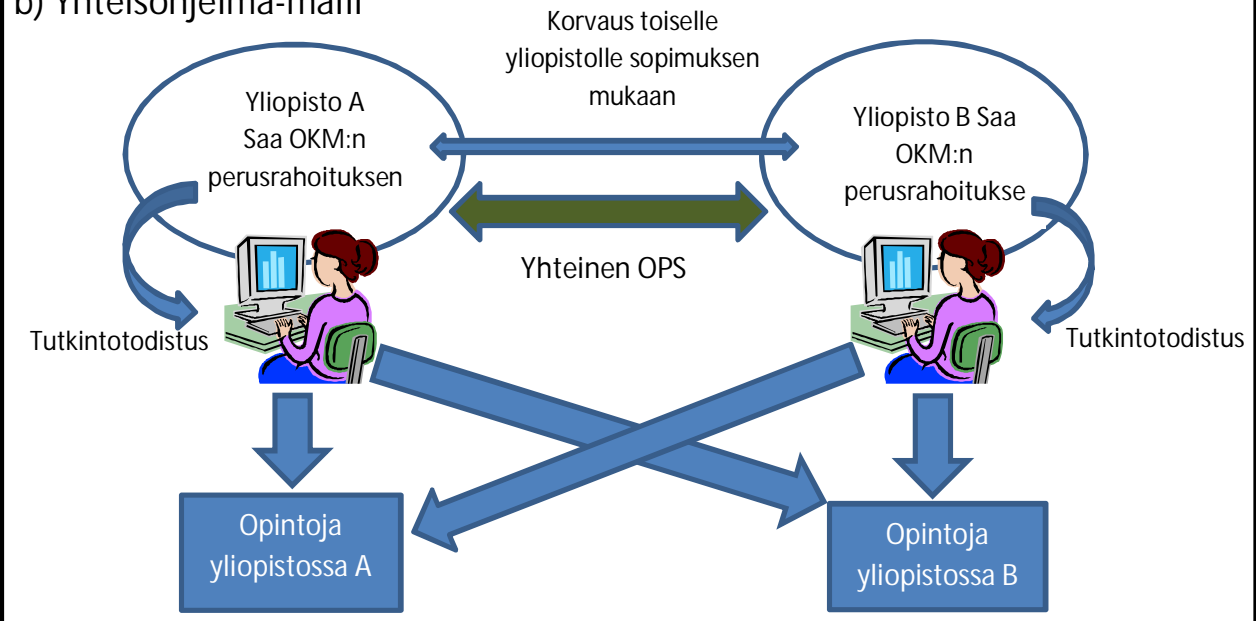
Kansainväliset yhteistyötutkinnot ovat mahdollisia vain tapauksissa, joissa maiden eri lainsäädännöt eivät ole ristiriidassa keskenään. Kansainväliset yhteistyötutkinnot voivat johtaa yhteen tai useampaan tutkintoon. Kansainvälisestä yhteistyötutkinnosta on oltava maininta tutkintotodistuksessa.

Yhteistyötutkinnon muoto	Kansallinen/kansainvälinen	Opiskelijoiden hyväksyminen tutkinto-opiskelijoiksi	Opetus ja opiskelu	Tutkinnon myöntäminen	Rahoitus	Muuta huomioitavaa
a) Yhteistyö-malli (Samarbetsprogram)	kansallinen / kansainvälinen	Yliopisto A valitsee kaikki opiskelijat.	Sekä A:ssa että B:ssä sopimuksen mukaan. Yliopisto B:ssä suoritetaan merkittävä osuus tutkinnosta, esim. sivuaine, joka määritellään sopimuksessa. Opiskelijat opiskelevat yliopisto A:n hyväksymän ops:n mukaisesti, johon sisältyy tietyt B:ssä suoritettavat opinnot. Opetus voi olla joko olemassa olevaa tai uutta opetusta.	Yliopisto A myöntää tutkinnon. Tutkintotodistuksessa on mainittava, että tutkinto on suoritettu yliopiston A tutkinto-ohjelmassa, johon yliopisto B on tuottanut ennalta sovitun osan sekä yliopistossa B suoritettujen opintojen ala ja määrä.	Yliopisto A saa OKM:n perusrahoituksen suoritettujen tutkintojen mukaan. Korvaus B:lle sopimuksen mukaan. Muun rahoituksen jakamisesta sovitaan erikseen.	Suoritettavan tutkinnon ja/tai tutkinnon alan tulee sisältyä yliopisto A:n koulutusvastuuseen.
b) Yhteisohjelma-malli (Gemensamt program)	kansallinen / kansainvälinen	A valitsee omat opiskelijansa ja B omansa. Opiskelijalla on vain yksi tutkinnonsuoritusoikeus. Valinnoissa voidaan tehdä yhteistyötä: kriteereitä voidaan sovittaa yhteen, yliopistot voivat myös tehdä esikarsinnan yhdessä.	Sekä A:ssa että B:ssä sopimuksen mukaan. Opiskelijat opiskelevat yhdessä laaditun opetussuunnitelman mukaisesti pääsääntöisesti yhdessä samoja opintoja. (Voi sisältyä myös tutkinnon mukaan määräytyviä erisältöisiä opintoja omissa yliopistossa). Opetus voi olla joko olemassa olevaa tai uutta opetusta.	Yliopisto A omille opiskelijoilleen ja B omilleen (voivat olla erinimisiä tutkintoja). Tutkintotodistuksessa on mainittava, että tutkinto on suoritettu yliopistojen A ja B yhteistyönä järjestetyssä tutkinto-ohjelmassa sekä yliopistossa B suoritettujen opintojen ala ja määrä.	Suomalaiset yliopistot A ja B saavat OKM:n perusrahoituksen suoritettujen tutkintojen mukaan. Mikäli yliopistojen panokset ovat kovin erisuuruiset, voidaan sopia kompensatiosta. Muun rahoituksen jakamisesta sovitaan erikseen.	Opiskelijat voivat liikkua yliopistojen A ja B välillä molempiin suuntiin.
c) Yhteistutkinto-malli (sisältää myös kaksoistutkintoon johtavat ohjelmat) (gemensam examen / dubbelexamen) (Joint Degree / Double Degree)	kansainvälinen	A ja B valitsevat yhdessä opiskelijat tai opiskelijat valitaan muulla sopimuksessa sovitulla tavalla ja kumpikin myöntää heille opiskeluoikeuden. Mikäli yhteistyöyliopistoja on useampia, opiskeluoikeuden antavat vain ne yliopistot, joissa opiskelija aikoo suorittaa tutkinnon.	Sekä A:ssa että B:ssä sopimuksen mukaan. Opetus voi olla joko olemassa olevaa tai uutta opetusta.	<i>Yhteistutkinto:</i> yksi tutkinto, jonka myöntävät yhdessä sekä A että B kaikille opiskelijoille. <i>Kaksoistutkinto:</i> opiskelija saa kaksi tutkintoa, toisen myöntää A ja toisen B (todistuksen myöntäminen edellyttää kansallisten / yliopiston määräysten täyttymistä). Voidaan antaa lisäksi yhteinen diplomi.	Suomalainen yliopisto A saa OKM:n perusrahoituksen suoritettujen tutkintojen perusteella. Rahoituksen jakamisesta sovitaan erikseen.	<i>Yhteistutkinto:</i> todistuksesta käy ilmi, että kyseessä on yhteistutkinto. <i>Kaksoistutkinto:</i> todistuksesta ja/tai sen liitteestä käyvät ilmi samasta ohjelmasta saatavat muut tutkinnot ja niistä annetut tutkintotodistukset

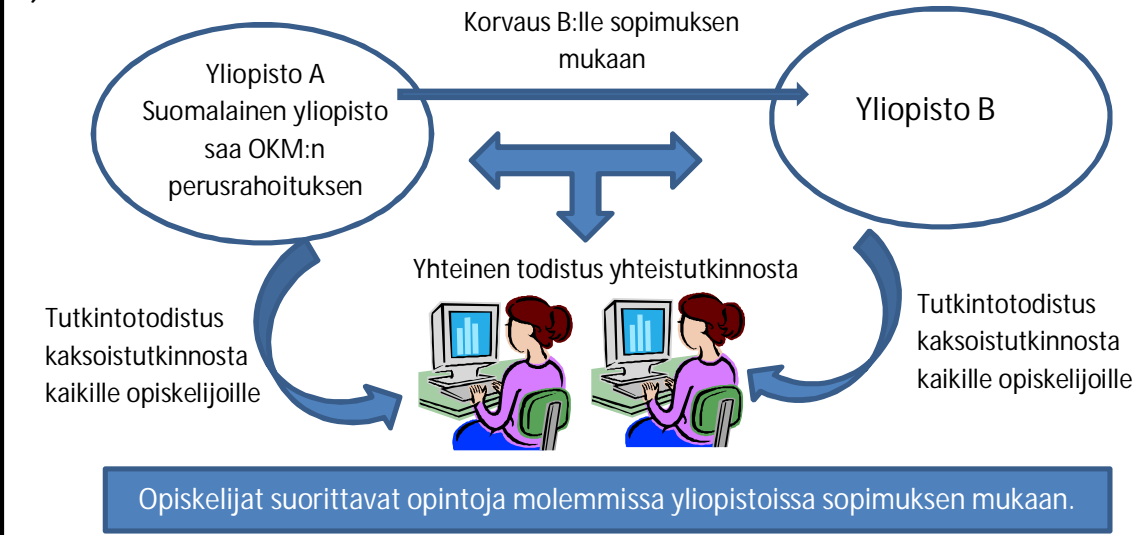
a) Yhteistyö-malli

b) Yhteisohjelma-malli

c) Yhteistutkinto-malli

3. Yhteistyötutkintojen tavoitteet

Sekä kansainvälisten että kansallisten yhteistyötutkintojen tulee sen ohella, että ne palvelevat osallistuvien yksiköiden opiskelijoita, tuottaa koulutusta, tieteellistä tutkimusta tai muuta yliopiston toimintaa koskevaa lisäarvoa yliopistoille ja toteutuksesta vastaaville yksiköille.

Kansallisen tutkintoyhteistyön avulla opiskelijoille voidaan tarjota tutkintoja, joissa yhdistyy eri yliopistojen vahvuus- ja painoaloja. Yliopistot voivat myös tarjota opiskelijoilleen monipuolisempia mahdollisuuksia monitieteisyyteen opinnoissaan. Yhteistyötutkinnot mahdollistavat yliopistojen profiloitumisen kaventamatta kuitenkaan koulutusohjelmatarjontaa.

Kansainvälisten yhteistyötutkintojen kehittäminen ja toteuttaminen huolellisesti valittujen yhteistyöyliopistojen kanssa on tärkeä osa yliopistojen kansainvälistymistä ja samalla vaativa, molemminpuolista luottamusta edellyttävä akateemisen yhteistyön muoto. Yhteistyötutkintojen perustamisen tarkoituksena on luoda sellaisia laadukkaita, opiskelijoiden ja opettajien kansainvälistä osaamista kehittäviä ohjelmia, jotka yhdistävät mukana olevien yliopistojen erityisosaamisen ja joiden opintosuunnitelma sisältää ulkomaisia opiskelu- tai tutkimusjaksoja.

4. Yhteistyötutkintojen suunnittelu

Yhteistyötutkinnoista sovitaan osallistuvien yliopistojen koulutusvastuiden ja tutkinnonanto-oikeuksien mukaisesti. Tutkinnon myöntävällä yliopistolla tulee olla koulutusvastuu kyseisellä alalla. Yliopistolla ei tarvitse olla koulutusvastuuta tutkinnon osasta, joka suoritetaan toisessa yliopistossa.

Suunnitteilla olevat kansalliset kahden tai useamman yliopiston yhteistyötutkinnot tulee saattaa UNIFIn rehtorikokouksessa kaikkien yliopistojen tietoon siinä vaiheessa kun ohjelman toteutus on varmistunut. UNIFI pitää luetteloa kansallisista yhteistyötutkinnoista.

Yhteistyöyliopistot

Niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin yhteistyöyliopistoja voi olla useita, mutta niiden määrään ja laatuun on syytä kiinnittää huomiota. Kaikkien rooli ohjelmassa, esim. opetuksen antamisessa, tulee määritellä selkeästi, ja yhteistyön organisoinnista ja vastuunjaosta yliopistojen välillä tulee aina sopia kirjallisesti.

Kansainvälisiä yhteistyötutkintoja voidaan käynnistää ja toteuttaa vain sellaisten yliopistojen kanssa, jotka ovat kotimaansa koulutusviranomaisten virallisesti tunnustamia ja joiden toiminnan laatu on varmistettu. Tutkinnon myöntävä suomalainen yliopisto vastaa siitä, että sen kansainväliset yhteistyötutkinnot ja niihin liittyvät hallinnolliset menettelyt ovat suomalaisen lainsäädännön ja yliopiston omien määräyksiensä mukaisia. Tutkinto-ohjelmia koskeviin sopimuksiin sisällytetään vastaavasti kumppaniyliopistojen vahvistus siitä, että ohjelma noudattaa myös niiden kansallista yliopistolainsäädäntöä.

Koulutuksen suunnittelu, opetussuunnitelma ja osaamistavoitteet

Yhteistyötutkinnot perustuvat yliopistojen yhdessä tekemään koulutuksen suunnitteluun. Koulutus voidaan toteuttaa jo olemassa olevien opetussuunnitelmien pohjalta tai sitä varten voidaan laatia uusi opetussuunnitelma.

Yhteistyötutkintoa suunniteltaessa on tärkeää sopia siitä, miten ohjelmaan kuuluva opetus järjestetään: liikkuvatko opiskelijat, opettajat vai molemmat ja minkälaisia opetusmuotoja käytetään (esim. paljonko ohjelmaan sisältyy verkko-opetusta). Opintoja suunniteltaessa on huolehdittava myös esteettömyydestä.

Yhteistyötutkinto koostuu yhdessä sovituista opintokokonaisuuksista, jotka opiskelijan on suoritettava saadakseen tutkinnon. Tutkinnon tavoiteaika ja yliopiston velvollisuus järjestää koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen sen laajuutta vastaavassa ajassa, on huomioitava myös yhteistyötutkinnoissa. Tavoitteena on muodostaa selkeä aikataulutettu opintopolku, jossa ei ole päällekkäisyyksiä. Mahdollisuuksien mukaan voidaan tarjota myös valinnaisia opintoja. Ohjelman opiskelijoiden suoritusoikeus rajoittuu usein ohjelmaan sisältyviin opintoihin, jolloin muista suoritusoikeuksista on sovittava erikseen yliopistojen välillä. Siinä yliopistossa, jossa opiskelijalla on tutkinnonsuoritusoikeus, hänellä on vastaavat muiden opintojen suoritusoikeudet kuin muilla yliopistossa tutkintoa suorittavilla.

Yhteistyötutkinnon tuottama jatko-opintokelpoisuus sekä ammatillinen kelpoisuus, silloin kun koulutus johtaa tiettyyn kelpoisuuteen tai ammattipätevyyteen on selvitettävä ja siitä on syytä maininta yhteistyösopimuksessa. Tämä koskee sekä kansallisena että kansainvälisenä yhteistyönä toteutettavia ohjelmia. Kelpoisuus tulee lisäksi mainita joko tutkintotodistuksessa tai Diploma Supplementissa.

Erityisesti kansainvälisten yhteistyötutkintojen kohdalla silloin kun kyseessä on uusi yhteinen opetussuunnitelma, suunnittelu lähtee osaamistavoitteiden määrittelystä. Niiden pohjalta tehdään tarkemmat sisältökuvaukset ja sovitaan opetusmenetelmistä. On erittäin tärkeää keskustella ja sopia esimerkiksi pedagogisista käytännöistä ja yhtenäisestä terminologiasta. On syytä myös sopia, paljonko käytetään olemassa olevia opetussisältöjä ja paljonko suunnitellaan uutta opetusta.

Hallinto ja ohjaus

Tutkintoyhteistyössä on tärkeää nimetä sekä akateeminen että hallinnollinen vastuutaho ja -henkilöt kussakin osallistuvassa yliopistossa. Hallinto ja vastuut on syytä määritellä mahdollisimman tarkasti, jotta ohjelman toteutus ei hankaloidu hallinnollisten epäselvyyksien takia. Paikallisille ylioppilaskunnille ja / tai opiskelijajärjestöille on hyvä viestiä suunnitteilla olevista yhteistyönä toteutettavista tutkinnoista, jotta ne voivat varautua mahdollisiin hallinnollisiin järjestelyihin liittyen esimerkiksi jäsenmaksuihin ja niiden palautuksiin.

Kansainvälisille sekä tarvittaessa kansallisille yhteistyötutkinnoille nimetään johto- tai ohjausryhmä, jonka kokoonpano, kokousmenettelyt, päätöksentekomenettelyt, päätösvalta ja muut vastuut ja velvollisuudet määritellään sopimuksessa. On suositeltavaa, että ryhmään kuuluu myös opiskelijoiden edustaja.

Resurssit, tulokset ja niistä sopiminen

Yliopistojen tulee varmistaa yhteistyötutkintoa perustettaessa, että ohjelman toteutukseen on olemassa tarvittavat resurssit. Uusi ohjelma ja uudenlainen yhteistyö vaatii aina lisätyötä ja resursseja. Resurssien, kustannusten ja tulosten jakamisesta on aina sovittava etukäteen. Ministeriö myöntää rahoituksen yhdestä tutkinnosta vain yhdelle yliopistolle. Yhteistyötutkinnosta saamastaan rahoituksesta yliopisto itse kompensoi osan yhteistyöyliopistolle/ -yliopistoille. Kompensointi tehdään siinä suhteessa kuin resurssien, kustannusten ja tulosten jakamisesta on yliopistojen välillä etukäteen sovittu. Tämän lisäksi yliopisto A hyötyy yliopiston B opiskelijoiden tekemistä tutkinnon osista (eli opintopisteistä) rahoitusmallin elementin "erillisinä opintoina suoritettavat opintopisteet" kautta (rahoitusmallia valmisteleavan työryhmän työnsä aikana sopima ehdotusluonnos rahoitusmallimuutokseksi 1.1.2017 alkaen, työryhmä jättää raporttinsa marraskuussa 2015 ja mahdollisista asetusmuutoksista päätetään keväällä 2016). Voimassa olevassa mallissa tällaista elementtiä ei ole. Yliopisto A hyötyy omien tutkinto-opiskelijoidensa suorittamista opintopisteistä (huolimatta siitä ovatko yhteistyötutkintoa tai tavallista tutkintoa suorittamassa) rahoitusmallin elementin "55 opintopistettä suorittaneiden määrä" kautta.

Kaikissa yhteistyötutkinto-malleissa kaikki yhteistyöyliopistot tunnistavat ja tunnustavat kaikki ohjelman mukaiset opinnot täysimääräisesti ja automaattisesti. Yhteistyötutkinnossa suoritettavat opinnot eivät ole opiskelijan kannalta statukseltaan hyväksi luettavia opintoja, vaan opetussuunnitelmaan kuuluvia opintoja. Yhteistyö-mallissa (a) ja yhteisohjelma-mallissa (b) opiskelijoiden kaikki opintosuoritukset sisällytetään kotiyliopiston rekisteriin. Yhteistyöyliopisto kirjaa omaan rekisteriinsä vain siellä suoritettavat opinnot.

Yhteistyötutkintoja tilastoidessa yhteistyö-mallissa (a) ja kansainvälisessä yhteistutkinto-mallissa (c) yliopisto A tilastoi tutkinnot omiksi tutkinnoikseen ja sopii kotimaisten yhteistyöyliopistojen kanssa rahallisesta kompensatiosta, yhteisohjelma-mallissa (b) molemmat yliopistot tilastoivat omien opiskelijoidensa tutkinnot itselleen. Tutkinnon myöntäviä organisaatioita voi VIRTaan tilastoinnissa olla vain yksi, mutta järjestäviä organisaatioita useita. Tutkintojen mahdollinen jakaminen tilastoinnissa tarkentuu syksyn 2015 aikana.

Mikäli yhteistyötutkinnon suunnitteluun tai toteutukseen haetaan ulkopuolista rahoitusta, yliopiston tai yliopistojen on sovittava rahoituksen jakamisesta ja tehtävä suunnitelma siitä, kuinka ohjelman toteutuskustannukset katetaan erillisen rahoituksen päätyttyä.

Tutkintoyhteistyössä on varattava resursseja opetuksen lisäksi mm.:

- yhteistyön suunnitteluun ja valmisteluun
- opiskelija- ja opettajaliikkuvuuteen tukitoimintaan
- opiskelijoiden vastaanottoon ja orientaatioon
- opiskelijoiden ohjaukseen, mahdollisten henkilökohtaisten opintosuunnitelmien tekoon ja seurantaan
- opiskelun ja opetuksen tukipalveluihin
- ohjelman seurantaan, kehittämiseen ja arviointiin
- muihin välttämättömiin kuluihin: esim. kirjastot, välineet, tilat
- ohjelman johto-/ohjausryhmän työskentelyyn ja muuhun yhteydenpitoon yhteistyöyliopistojen kesken.

Kansainvälisessä tutkinto yhteistyössä on lisäksi huomioitava, että:

- opiskelijavalinnan haku aikataulu voi poiketa oman yliopiston haku- ja valinta-aikataulusta ja vaatia senkin vuoksi erillisresursseja. Opiskelijavalinnan järjestäminen vaatii erityisen paljon lisäresursseja, jos yliopisto on koordinaattorin roolissa ja vastaa koko ohjelman hakumenettelyn hallinnoinnista (esim. EU-ohjelmissa). Opiskelijavalinnan järjestäminen joskus kaukana sijaitsevan yhteistyöyliopiston kanssa vaatii usein matkustusvalmiutta ja -resursseja.
- opiskelijaliikkuvuus ulkomaille vaatii erityistoimenpiteitä. On selvítettävä etukäteen, kuinka opiskelijoiden liikkuvuus järjestetään ja kustannetaan. Erityisesti jos ohjelmassa on EU:n ulkopuolisista maista tulevia opiskelijoita, myös oleskelulupa- ja viisumimääräykset voivat edellyttää toimenpiteitä myös yliopistolta. Jo ohjelmaan hakeutumisvaiheessa tulisi hakijoita informoida liikkuvuuteen sisältyvistä kustannuksista ja mitkä niistä ovat opiskelijan maksettavia ja mistä taas ohjelma huolehtii.
- mahdollinen opettaja- ja/tai hallintohenkilökunnan liikkuvuus vaatii resursseja
- liikkuvuuden toteutumisen kannalta on tärkeää, että opiskelijat pysyvät suunnitellussa opiskelutahdissa (maisteriohjelmissa 60 op/lukuvuosi) ja pystyvät suorittamaan kaikki suunnitellut kurssit ennen siirtymistä seuraavaan yliopistoon. Opiskelijoiden opintoja on seurattava ja ohjattava jatkuvasti. On varauduttava joustavuuteen opiskelijoiden muuttuvien elämäntilanteiden takia (sairaus yms.)
- opiskelijat opiskelevat kussakin yliopistossa normaalia lyhyemmän ajan. Heidän onnistunut integrointinsa yliopistoyhteisöön vaatii lisätyötä ja -voimavaroja.

Jos yhteistyötutkintoa suunnitellaan lukukausimaksuja perivien yliopistojen kanssa, yliopiston tulee varmistaa ennen sopimuksen solmimista, ettei ohjelma ole ristiriidassa suomalaisen lainsäädännön kanssa. Yliopistolain päivitetyn maksuttomuuspykälän mukaan myös lukukausimaksuja perivien yliopistojen kanssa voidaan toteuttaa yhteisiä tutkinto-ohjelmia, mutta suomalainen yliopisto ei voi edelleenkään periä itse eikä vastaanottaa lukukausimaksuina perittyjä maksuja tutkintokoulutuksesta eikä se voi muutenkaan saada välillisesti taloudellista hyötyä.

Mikäli ohjelma saa ulkopuolista rahoitusta esim. Erasmus Mundus -ohjelmana, on pidettävä huolta siitä, että opiskelijoiden maksamat tai Erasmus-rahoituksella kattamat maksut eivät saa suoraan tai edes välillisesti ohjautua suomalaiselle yliopistolle.

Yliopistolaki 8 §: *Korkeakoulututkintoon johtava opetus ja opiskelijoiden valintaan liittyvät valintakokeet ovat opiskelijalle maksuttomia, jollei tässä laissa toisin säädetä. Opetuksen maksuttomuus ei estä yliopistoa järjestämästä sellaista yhteis- tai kaksoistutkintoon johtavaa opetusta, johon liittyvästä omasta osuudestaan ulkomainen korkeakoulu perii maksun.*

5. Hakeutuminen ja opiskelijavalinta

Opiskelijavalinnat ja valintaperusteet

Sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyö-mallisen (a) toteutettavassa tutkinto-ohjelmassa kotiyliopisto vastaa yksin opiskelijavalinnasta ja myöntää opiskeluoikeuden. Yhteisohjelma-mallissa (b)

yliopisto A valitsee omat opiskelijansa ja B omansa. Opiskelijalla on näissä kaikissa tapauksissa vain yksi tutkinnonsuoritusoikeus. Valinnoissa voidaan tehdä yhteistyötä: kriteereitä voidaan sovittaa yhteen, yliopistot voivat myös tehdä esikarsinnan yhdessä.

Valintaperusteissa tulee ottaa huomioon ainakin yleiset ja erityiset kelpoisuusvaatimukset, kuten vaadittava pohjakoulutus, soveltuvat kelpoisuuden tuottavat tutkinnot ja kielitaito sekä mahdollisesti työ- tai harjoittelukokemus sekä valintamenettelyt, esimerkiksi haastattelut.

Kansainvälisissä yhteistyötutkinnoissa yliopistoilla tulee olla yhteiset tai vähintään yhteen sovitettut valintaperusteet, jotka täyttävät kaikkien niiden yliopistojen omat hakuvaatimukset, jotka myöntävät opiskelijalle opiskeluoikeuden ja ohjelman suorittamisen jälkeen tutkinnon. Kansainvälisissä yhteistyötutkinnoissa suomalainen yliopisto tekee päätöksen yliopiston yleisiä valintaperusteita tarkentavista yhteistyötutkinnon opiskelijavalinnan perusteista. Valintaperusteista ja -menettelyistä tulee sopia etukäteen yhteistyöyliopistojen kesken. Sopimusta tehtäessä on huolehdittava myös siitä, että valintakriteerit ja -menettelyt täyttävät osallistuvien yliopistojen kansallisen lainsäädännön vaatimukset. Kaikki tutkinnon myöntävät ohjelmaan osallistuvat yliopistot antavat opiskeluoikeuden.

Valintamenettely ja kiintiöt

Yhteistyön toteutustapa vaikuttaa olennaisesti opiskelijavalintaan. Valinnasta sovitaan aina yhteistyösopimuksessa. Erilaisia valintamalleja voivat olla esimerkiksi:

- I. Opiskelijalla on yliopistossaan tutkinnonsuoritusoikeus, jonka hän on saanut osana normaalia opiskelijavalintaa. Yhteistyö-mallissa (a) yliopisto A valitsee omista opiskelijoistaan opiskelijat yhteistyöyliopistossa suoritettaviin opintoihin ja ilmoittaa heistä yhteistyöyliopistolle. Yhteisohjelma-mallissa (b) kumpikin yliopisto valitsee omat opiskelijansa ja myöntää heille opiskeluoikeuden. Sopimuksessa sovitaan tarkemmin opiskelijamääristä ja kiintiöistä ja mahdollisista lisäkriteereistä. *(Tätä voidaan käyttää yhteistyö-mallissa (a) ja yhteisohjelma-mallissa (b), sekä kansallisesti että kansainvälisesti, kaikilla tutkintotasoilla.)*
- II. Sisäinen haku: Ohjelmaan voivat hakea vain osallistuvien yliopistojen opiskelijat. Haku voi lisäksi olla rajattu vain tietyn tutkinto-ohjelman opiskelijoille ao. yliopistoissa. Tässä tapauksessa yhteistyötutkinto rakentuu kahdesta osasta: opiskelijat suorittavat ensin opintoja ensimmäisessä yliopistossaan ja hakeutuvat ohjelmaan ensimmäisen opiskeluvuoden aikana tai sen päättyessä. Kukin yliopisto esivalitsee yhdessä sovitulla valintaperusteilla omista opiskelijoistaan osallistujat ohjelmaan, minkä jälkeen kukin yhteistyöyliopisto (tai -yliopistot) päättää opiskeluoikeuden myöntämisestä omaan yliopistoonsa. Hakumenettely on tässä vaihtoehdossa kevyempi normaaliin hakumenettelyyn verrattuna, koska yhteistyöyliopisto esivalitsee opiskelijat ja mm. takaa hakuasiakirjojen oikeellisuuden. *(Tätä voidaan käyttää yhteisohjelma-mallissa (b) ja yhteistutkinnossa ja kaksoistutkinnossa (c), sekä kansallisesti että kansainvälisesti, kaikilla tutkintotasoilla)*
- III. Ulkoinen haku, hajautettu: Ohjelmaan on avoin haku kaikille kelpoisille hakijoille. Haku on hajautettu niin, että ohjelmaan voi hakea kaikkien osallistuvien yliopistojen hakumenettelyn kautta. Opiskelijoiden oikeusturvan kannalta sekä myös ohjelman markkinoinnin kannalta on suositeltavaa,

että haku toteutetaan erillisvalintana, jolloin ohjelman haku-aika voidaan sopia kaikissa, myös ulkomaisissa yhteistyöyliopistoissa samaksi. Opiskelijavalinnan perusteet ja menettely sovitaan yhteistyöyliopistojen kesken. Hakukelpoisuus voidaan tarkistaa jokaisessa yliopistossa sinne tulleiden hakemusten osalta, mutta akateeminen arviointi ja valintaehdotukset tehdään yhdessä. *(Tätä voidaan käyttää yhteisohjelma-mallissa (b) ja yhteistutkinnossa ja kaksoistutkinnossa (c), sekä kansallisesti että kansainvälisesti, kaikilla tutkintotasoilla.)*

IV. Ulkoinen haku, keskitetty: Ohjelmaan on avoin haku kaikille kelpoisille hakijoille. Haku on keskitetty eli haku tapahtuu yhden yliopiston hakumenettelyn kautta ja ao. yliopiston koordinoimana. Haku voi tapahtua yliopiston normaalin hakuajan puitteissa tai erillishakuna. Opiskelijavalinnan perusteet ja menettely on sovittu yhteistyöyliopistojen kesken. Hakemusten hallinnollinen tarkastus tehdään yhdessä yliopistossa (yleensä koordinaattoriyliopistossa) tai se voidaan tarvittaessa hajauttaa niin, että jokainen yliopisto tarkastaa osan hakemuksista. Hakemusten akateeminen arviointi ja valintaehdotukset tehdään yhdessä. Vaikka haku tapahtuu keskitetysti, kaikki yhteistyöyliopistot markkinoivat ohjelmaa omien kanaviensa kautta. *(Tätä voidaan käyttää yhteistutkinnossa ja kaksoistutkinnossa (c), vain kansainvälisesti, kaikilla tutkintotasoilla)*

Lisäksi kansainvälisissä yhteistutkinnoissa valintamenettelyn osalta on tehtävä yhteiset haku- ja valintamateriaalit, sovittava aikataulusta, kiintiöistä sekä valintamenettelyistä (hakulomake, suositukset, motivaatiokirjeet, haastattelut, valintakokeet).

Mahdollinen valintaa koskeva oikaisumenettely määräytyy valintapäätöksen tehneen yliopiston mukaan.

Opiskelijan status yhteistyöyliopistoissa

Kansallisessa yhteistyö-mallissa (a) ja yhteisohjelma-mallissa (b) opiskelijan status yhteistyöyliopistossa on vastaava kuin joustavassa opinto-oikeudessa (JOO) eli opiskelijalla on oikeus käyttää samoja yhteistyöyliopiston opiskelua tukevia palveluja (mm. kirjasto, atk-palvelut, ohjauspalvelut) kuin yliopiston omilla opiskelijoilla. Jatko-opiskelijoiden statusta ei ole Suomessa selkeästi määritelty, vaan jatko-opiskelijat ovat usein sekä opiskelijoita että työntekijöitä. Tämä on syytä huomioida tohtorinkoulutusta koskevien yhteistyötutkintojen suunnittelussa.

Kansallisessa yhteistyö-mallissa (a) ja yhteisohjelma-mallissa (b) opiskelija on kotiyliopistonsa ylioppilaskunnan jäsen. Jatko-opiskelijoilla ylioppilaskunnan jäsenmaksu on vapaaehtoinen. Ylioppilaskunnat päättävät itse jäsenmaksujen perimisestä, mahdollisesta palauttamisesta ja muista jäsenyyteensä liittyvistä asioista. Lähtökohtaisesti kansallisessa yhteistyötutkinnossa opiskelija on ylioppilaskunnan jäsenyyden kautta oikeutettu valtakunnallisiin opiskelijaetuihin, kuten YTHS:n terveydenhuoltopalveluihin, valtion maksamaan ateriatukeen sekä VR:n ja Matkahuollon opiskelija-alennuksiin. Lisäksi opiskelija on oikeutettu paikallisiin jäsenpalveluihin siinä ylioppilaskunnassa, jonka jäsen hän on. On myös huolehdittava, että opiskelijalle ei tule päällekkäisiä ylioppilaskuntamaksuja.

Kansainvälisissä yhteistutkinnoissa (c) opiskelijan asema yhteistyöyliopistoissa määritellään sopimuksessa. Sopimukseen tai sen liitteeseen kirjataan, mitkä palvelut opiskelijalla ovat kussakin yliopistossa käytettävissään, mitkä oikeudet, velvollisuudet ja mahdolliset maksut hänelle kuuluvat missäkin yliopistossa. Jokainen ohjelmasta tutkinnon myöntävä yliopisto myöntää opiskelijalle opiskeluoikeuden, eli

opiskelijalla tulee olla täysi tutkinto-opiskelijan status jokaisessa tutkinnon myöntävässä yliopistossa. Tällöin hänen asemansa muissa yhteistyöyliopistoissa tulee määritellä.

6. Opiskelu ja opetus

Kansallisissa yhteistyötutkintoja koskevissa sopimuksissa määritellään, paljonko ja millaisia opintoja opiskelija suorittaa kussakin yliopistossa. Näitä opintoja koskevat yhteistyöyliopiston opetusjärjestelyjä koskevat määräykset. Suunnittelussa otetaan huomioon, miten toisella paikkakunnalla opiskelu vaikuttaa opintojen suorittamiseen kotiyliopistossa. Eri opetusmuotoja suositellaan käytettävän monipuolisesti ja joustavasti. Erityisesti etäopiskelumahdollisuuksien luominen on suositeltavaa.

Kaikki yhteistyöyliopistot tunnistavat ja tunnustavat kaikki ohjelman mukaiset opinnot täysimääräisesti ja automaattisesti. Yhteistyötutkinnossa suoritettavat opinnot eivät ole statukseltaan hyväksi luettuja opintoja, vaan opetussuunnitelmaan kuuluvia opintoja.

Kaikki kansainvälistä yhteistyötutkintoa opiskelevat suorittavat kotiyliopiston lisäksi merkittävän osan opinnoistaan ainakin yhdessä ohjelman ulkomaisessa yhteistyöyliopistossa. Yhteistyöyliopistot määrittelevät sopimuksessa, mikä on merkittävä osa (työmäärä / ECTS tai ajallinen määritelmä) ja mitkä opinnot katsotaan suoritetuiksi tietyssä yliopistossa (yhteisesti järjestetyt esim. intensiivikurssit, yhdessä ohjattu opinnäytetyö, etäopinnot, tms.). Liikkuvuuden organisoinnista, dokumentoinnista, rahoituksesta ja vakuutusasioista sovitaan sopimuksessa tai sen liitteessä. Myös kolmansien maiden opiskelijoiden viisumi- ja oleskelulupa-asioiden hoitamisesta on syytä sopia esim. sopimuksen liitteessä.

Kansainvälisissä yhteistyötutkinnoissa, joissa opintoihin sisältyy yksi tai useampia ulkomaisia opiskelujaksoja, opiskelijoiden opintojen etenemistä tulee seurata erityisen aktiivisesti, jotta opinnot sujuisivat suunnitellussa aikataulussa ja opiskelijoiden liikkuvuus sujuisi hankaluuksista.

Opintojen ohjaus ja AHOTointi

Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus opintojen ohjaukseen kaikissa yhteistyöyliopistoissa. Opiskelija laatii kotiyliopistossaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman, jossa on otettu huomioon opinnot yhteistyöyliopistossa.

Opinnäytetöiden mahdollisesta yhteisohjauksesta sovitaan sopimuksessa. Yliopistojen tulee huolehtia siitä, että opiskelija saa riittävästi tietoa ja ohjausta muun muassa suorituskäytännöistä ja oppimisen arvioinnista.

Aiemmin hankittu osaaminen tunnistetaan ja tunnustetaan kunkin yhteistyöyliopiston periaatteiden mukaan: kukin yliopisto ratkaisee hyväksi luvun siinä yliopistossa suoritettavien opintojen osalta.

Opiskelijoiden oppimisen arviointi

Osaamistavoitteiden saavuttaminen on arvioitava etukäteen sovitulla tavalla. Arviointi ja suorituskäytännöt tulee kuvata mahdollisimman yhdenmukaisesti ja osana opetussuunnitelmaa. Arviointikriteereissä on hyvä huomioida eri yliopistojen erilaiset tavat määritellä suoritustapoja (esimerkiksi mikä on essee tai oppimispäiväkirja) samoin kuin erilaiset pedagogiset käytännöt eri yliopistoissa ja maissa. Mikäli oppinnäytteellä on ohjaajia useammasta yliopistosta, on yhteistyöyliopistojen yhteisistä tai ohjelman omista arviointikäytännöistä ja -kriteereistä sovittava.

Kansainvälisissä yhteistyötutkinnoissa arvosanoista tehdään vastaavuustaulukko, jos arvosteluasteikot poikkeavat toisistaan.

Opiskelu-oikeuden kesto ja päättyminen

Kansallisessa yhteistyötutkinnoissa opiskelijan oikeus suorittaa tutkinto on kotiyliopistossa voimassa suomalaisen lainsäädännön mukaisesti ja sen jatkaminen tapahtuu kotiyliopiston päätösten ja käytäntöjen mukaisesti. Opinto-oikeuden kestosta yhteistyöyliopistossa sovitaan sopimuksessa ja yhteistyöyliopisto voi päättää sen pidentämisestä tutkinto-oikeuden voimassaolon aikana.

Kansainvälisen yhteistyötutkinnon sopimuksessa mainitaan, kuinka kauan ohjelmassa voi opiskella ja miten toimitaan jos opiskelija ei suoriudu opinnoista määräajassa. Tästä sovitaan kunkin maan lainsäädäntöä noudattaen, sillä eri maiden lait ja muut säädökset opiskeluajasta vaihtelevat. Jokainen yliopisto myöntää opintoajan omien säädösten puitteissa ja opintoaika on jokaisessa yliopistossa voimassa itsenäisesti: opiskelijalla voi olla mahdollisuus jatkaa opintoja yhdessä yliopistossa, vaikka hänen opintoaikansa toisessa olisi päättynyt ja saada opintojensa päätteeksi vain tämän yliopiston tutkinto.

Opiskelijan oikeusturva ja kurinpito

Opiskelijan opintoihin liittyvä oikeusturva määrittyy pääosin sen yliopiston sääntöjen mukaan, jossa hän kulloinkin suorittaa opintoja. Hänellä on esimerkiksi opintosuoritusten arviointiin ja aiempien opintojen suoritusten hyväksi lukemiseen suoritusyliopiston sääntöjen mukaiset oikaisumahdollisuudet. Samoin häntä koskevat suoritusyliopiston säännöt opintokokonaisuuksien arvioinnista ja mahdollisesta opintojen vanhentumisesta. Etukäteen on syytä selvittää kunkin yliopiston plagiaatintunnistuksen käytännöt ja ottaa niistä mahdolliset määräykset sopimuksen liitteeseen.

Opiskelijan kurinpitotilanteissa menettely määräytyy rikkomuksen vakavuuden mukaan. Lievissä rikkomuksissa noudatetaan sen yliopiston menettelysääntöjä, jossa rikkomus on tapahtunut. Mikäli rikkomus katsotaan niin vakavaksi, että on harkittava yliopistolain mukaisten, virallisten kurinpitotoimien käyttöä, suoritusyliopiston rehtori siirtää asian käsittelyn selvityksen valmistuttua opiskelijan kotiyliopistolle. Nämä kurinpitotoimet - kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen - ovat rehtorin tai

hallituksen toimivallassa olevia seuraamuksia, joista voi päättää vain kotiyliopisto eli se yliopisto, jossa opiskelijalla on opiskeluoikeus. Virallisiin kurinpitotoimiin mahdollisesti johtavien rikkomusten selvittelyvaihe tehdään kuitenkin aina suoritusyliopistossa.

Ns. SORA-lainsäädännön mukaisissa tilanteissa noudatetaan vastaavaa käytäntöä kuin kurinpidossa: esimerkiksi sulkeminen pois opetuksesta enintään 3 päiväksi tai velvoittaminen huumetestiin määräytyvät suoritusyliopiston sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti. Sen sijaan opiskeluoikeuden voi peruuttaa vain se yliopisto, jossa opiskelijalla on oikeus suorittaa tutkinto.

Kansainvälisissä yhteistyötutkinnoissa, joissa opiskelija on tutkinto-opiskelijana kaikissa yhteistyöyliopistoissa, oikeusturva- ja kurinpitoasiat määrittyvät sen yliopiston sääntöjen mukaan, jossa opiskelija suorittaa opintoja. Verkko-opinnoissa oikeusturva- ja kurinpitoasiat määrittyvät ko. opintojakson järjestävän yliopiston sääntöjen mukaan.

Tutkinnon myöntäminen ja tutkintotodistus

Yhteistyö-mallissa (a) opiskelija saa yhden tutkinnon ja yhden tutkintotodistuksen kotiyliopistostaan. Joko todistuksessa tai sen liitteessä tulee näkyä että tutkinto on toteutettu yhteistyönä toisen/toisten yliopistojen kanssa. Todistukseen ja/tai sen liitteeseen tulee selkeästi kirjata myös yhteistyöyliopistossa suoritettujen opintojen laajuus. Yhteistyöyliopisto voi opintosuoritusotteen lisäksi myöntää opiskelijalle selvityksen siitä, mitkä kelpoisuudet hänen suorittamansa opinnot täyttävät, mutta tutkintotodistuksen myöntää vain kotiyliopisto.

Suomalainen yliopisto antaa suomen- tai ruotsinkielisen tutkintotodistuksen ja samansisältöisen englanninkielisen tutkintotodistuksen kaikille niille englanninkielisen tutkinto-ohjelman suorittaneille opiskelijoille, joille se on myöntänyt tutkinnonsuoritusoikeuden ja jotka ovat suorittaneet hyväksytysti kaikki tutkinto-ohjelmaan kuuluvat opinnot. Myös kansallisista englanninkielisistä yhteistyötutkinnoista annetaan englanninkielinen todistus. Näiden lisäksi opiskelijalle voidaan antaa kahden tai useamman yliopiston yhteinen epävirallinen diplomi yhteistyötutkinnon suorittamisesta sen mukaan kuin sopimuksessa on sovittu. Yliopistojen tutkinnoista annetun asetuksen (794/2004) 26 §:n mukaan maininta yhteistutkinnosta tulee olla tutkintotodistuksessa. Muissa yhteistyömalleissa maininta yhteistyöstä voi olla joko todistuksessa tai erillisessä liitteessä.

Kansainvälisissä yhteistyötutkinnoissa on, silloin kun suomalainen yliopisto myöntää tutkinnon, kaikissa koulutuksen järjestämiseen ja tutkinnon myöntämiseen liittyvissä asioissa noudatettava Suomen yliopistotutkintoja koskevaa lainsäädäntöä ja yliopistojen määräyksiä. Jos ohjelman suorittaneelle myönnetään useita tutkintoja, tulee selvittää kunkin myönnettävän tutkinnon asema sen myöntävän yliopiston kansallisessa yliopistotutkintojen järjestelmässä.

Yhteistyötutkinnon tuottamasta jatko-opintokelpoisuudesta sekä ammatillisesta kelpoisuudesta, silloin kun koulutus johtaa tiettyyn kelpoisuuteen tai ammattipätevyyteen, on mainittava joko tutkintotodistuksessa tai Diploma Supplementissa.

Suurin osa yhteistyötutkintojen toteuttamiseen tarkoitetuista ulkopuolisista rahoituksista edellyttää yhteis- tai kaksoistutkintojen myöntämistä. Kansainvälisten yhteistutkintojen ja niistä myönnettyjen yhteisten

tutkintotodistusten virallinen asema on kansallisella ja kansainvälisellä tasolla epäselvä ja vakiintumaton. Opiskelijoiden oikeusturvan kannalta turvallisempia vaihtoehtoja ovat kaksoistutkinnon myöntäminen tai kotiyliopiston myöntämä 'normaali' tutkintotodistus, jonka lisäksi opiskelija voi saada epävirallisena lisädokumenttina yhteisen tutkintotodiplomin.

Ohjelman markkinointi

Yhteistyötutkintojen markkinoinnissa on pyrittävä yhdenmukaisuuteen ja linjakkuuteen mm. terminologian suhteen kaikissa yhteistyöyliopistoissa. Yhteistyöyliopistojen on hyvä sopia kaikkien yliopistojen yhteisestä ja kunkin yliopiston omasta markkinointi- ja viestintävastuusta sekä siitä, missä vastataan ohjelmaa koskeviin tiedusteluihin. Viestintäsuunnitelmassa olisi hyvä sopia myös viestintä- ja markkinointiväylät.

Laadunvarmistus ja palautteen kerääminen

Ohjelmalle nimetty ohjausryhmä vastaa ohjelman laadun ja arvioinnin seurannasta. Kaikki yhteistyötutkintoon osallistuvat yliopistot vastaavat myöntämiensä tutkintojen laadusta ja siitä, että tutkinto täyttää sille asetetut kriteerit. Opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu ja esteettömyyden toteutuminen on varmistettava. Asianmukaisesta laadunvarmistuksesta on huolehdittava ja laatuksiteereistä sovittava etukäteen kirjallisesti yliopistojen kesken. Palautteen keräämisessä ja koulutuksen kehittämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi opiskelija-, työelämä- sekä alumnipalautetta.

Kansainvälisellä yhteistyötutkinnolla voi olla oma laadunvarmistusjärjestelmänsä, joka kattaa kaikki yhteistyöyliopistot. Opiskelijoiden tulee olla edustettuina laadunvarmistuksessa. Myös ulkoista arviointia voidaan käyttää.

7. Tohtorikoulutusta koskevat lisäohjeet

Yliopistot ovat perinteisesti tehneet luontevaa yhteisiin tutkimusintresseihin perustuvaa yhteistyötä tohtorikoulutuksessa ja väitöstutkimuksen ohjauksessa ilman erillisiä sopimuksia. Sopimukseen perustuvan yhteisen tohtorikoulutusohjelman etuna ovat yliopistojen yhteistyön tuominen myös muille tahoille näkyväksi toiminnaksi sekä toimintaperiaatteiden selkeä ylöskirjaaminen. Yhteistyössä toteutetun ja sopimukseen perustuvan tohtorikoulutusohjelman käynnistämistä tulee edeltää seikkaperäinen koulutussisältöjen ja tutkintovaatimusten vertailu. Tohtorikoulutuksen tulee kuulua mukana olevien yliopistojen koulutusvastuun piiriin. Yhteistyötä tekevien yliopistojen tutkimusprofiilin ja jatkokoulutustarjonnan tulee täydentää toisiaan.

Yhteisten tohtorikoulutusohjelmien tulee tuottaa jatkokoulutusta ja tieteellistä tutkimusta koskevaa lisäarvoa yliopistoille ja toteutuksesta vastaaville yksiköille samalla, kun ne palvelevat osallistuvien yksiköiden tohtorikoulutettavia. Lisäarvoa ovat mm. tohtorikoulutuksen laaja-alaisuuden ja tutkimuksen monitieteisyyden edistäminen, väitöstutkimuksen ohjausresurssien lisääntyminen, tutkimuslaitteistojen yhteinen käyttö, jatko-opintojen monipuolistaminen sekä tohtorikoulutettavien laajempi verkostoituminen ja kansainvälistyminen. Erityisesti volyymiltään pienet koulutusalat todennäköisesti hyötyvät yhteistyöstä tohtorikoulutuksessa.

Tohtorikoulutuksen yhteistyötutkinnoissa opiskelijat suorittavat ohjelmaan kuuluvia jatko-opintoja ja/tai tekevät tutkimusta kahdessa tai useammassa yliopistossa. Vastaavasti taiteellisessa jatkokoulutuksessa opiskelija tekee kahdessa tai useammassa yliopistossa tutkintoon kuuluvia opintoja tai taiteellisia osuuksia. Ohjelmassa mukana olevat yhteistyöyliopistot ja niiden vastuut ja roolit määritellään ohjelman toteuttamisen periaatteet sisältävässä sopimuksessa.

Väitöskirjan yhteisohjaus on tohtorikoulutuksen yhteistyötutkintojen keskeinen elementti. Pelkästään opintojen suorittaminen ei ole riittävä peruste tutkinnon jakamiseen, vaan tutkimukseen liittyvää tieteellistä ohjausta on tultava kaikista partneriyliopistoista.

Yksittäisen tohtorikoulutettavan kohdalla on aiheellista sopia yhteisohjausjärjestelyistä ja sitä kautta myös tutkinnon / rahoituksen jakamisesta ohjaukseen ja opetukseen osallistuvien yliopistojen kesken jo tutkinnon suorittamisen alkuvaiheessa.

Kansallisessa tohtorikoulutusyhteistyössä voidaan käyttää sekä yhteistyö- (a) että yhteisohjelma –mallia (b). Yliopistojen profiloitumisen ja yhteistyön tiivistymisen myötä yhteisten kansallisten tohtorikoulutusohjelmien suunnittelu saattaa tulla ajankohtaiseksi. Lainsäädännöllisiä tai yliopistojen rahoitusmallista johtuvia esteitä yhteisten kansallisten tohtorikoulutusohjelmien suunnittelulle ja toteuttamiselle ei ole.

Edellä *Resurssit, tulokset ja niistä sopiminen* -kappaleessa esitellyn listauksen lisäksi yhteisiä tohtorikoulutusohjelmia suunniteltaessa on varmistettava väitöstutkimuksen määrälliset ja laadulliset ohjausresurssit sekä otettava huomioon tutkimuslaitteistojen käyttökulut. Kirjastot tutkimusaineistoihin ovat tohtorikoulutettaville erityisen tärkeä resurssi, joten niiden vapaasta käytöstä on tärkeää sopia yksiselitteisesti.

Myös tohtoritason yhteistyötutkinnoille, erityisesti kansainvälisille ohjelmille, on syytä perustaa johto- tai ohjausryhmä, jonka kokoonpano, kokous- ja päätöksentekomenettelyt, päätösvalta ja muut vastuut määritellään sopimuksessa. Kansallisessa tohtorikoulutusyhteistyössä voidaan virallisen ohjausryhmän sijaan nimetä ohjelmalle kussakin koulutusyksikössä vastuuhenkilö tai -henkilöt (esim. tutkimuksen vastuuprofessori ja opintohallinnon yhdyshenkilö).

Kansainvälisessä tohtorikoulutusyhteistyössä voidaan käyttää kaikkia kolmea luvussa 2 lueteltua yhteistyön mallia.

Kansainvälisiä tohtoritason yhteistyötutkintoja suunniteltaessa on erityisen tärkeä varmistua siitä, että kaikkien yhteistyöyliopistojen tohtorikoulutus kyseisellä alalla on virallisesti akkreditoitu tai kyseisen maan ministeriön tai muiden koulutusviranomaisten virallisesti tunnustama. Lisäksi tulee varmistaa, että yhteistyötutkintoihin liittyvät hallinnolliset menettelyt täyttävät suomalaisen lainsäädännön ja sopijayliopiston omat määräykset esimerkiksi opintojen maksuttomuuden ja opiskeluoikeuden keston osalta. Ennen yhteistyötutkinnon suunnittelua tulee tehdä huolellinen yhteistyöyliopistojen tohtorikoulutuksen vertailu, jossa kerätään tiedot mm. tohtorikoulutuksen pääsyaatimuksista, koulutuksen laajuudesta ja sisällöistä, tohtorikoulutuksen kestoa koskevista rajauksista, tohtorikoulutettavien opintojen etenemistä koskevista prosesseista, väitöskirjatyon ohjaajien valintaa koskevista määräyksistä, väitöskirjaa koskevista vaatimuksista, väitöskirjan esitarkastusta ja väitöstilaisuutta koskevista prosesseista, tekijänoikeuskysymyksistä, väitöskirjan painatusta ja julkaisemista koskevista vaatimuksista ja tutkintotodistusta koskevista säädöksistä, ja määräyksistä.

Kansainvälisenä yhteistyönä toteutettavat tohtorikoulutusohjelmat perustuvat yliopistojen välisiin sopimuksiin, joissa täsmennetään erityisesti

- opiskelijoiden valintakriteerit ja -menettelyt
- ohjelman yhteiset osaamistavoitteet (huom! seikkaperäisistä tutkintovaatimuksista ja mm. opiskelijoiden liikkuvuusjaksoista tulee myös sopia, mutta ei välttämättä pääsopimuksessa)
- ohjelman laadunvarmistusmenettelyt
- ohjelman ohjausryhmä tai muu vastaava hallintoelin tai ohjelman vastuuhenkilöt
- ohjelman rahoitus
- mahdolliset ohjelma- tai muut opiskelijalta perittävät maksut (tohtorikoulutusohjelmissakaan opiskelijoiden maksamat maksut eivät saa edes välillisesti päätyä kotimaiselle yliopistolle)
- tohtorikoulutettavien status (palkatut vs. apurahalla tai omarahoituksella opiskelevat) kussakin yliopistossa ja kotiyliopiston määrittely (mikäli näin halutaan)
- kunkin yliopiston tarjoamat palvelut ohjelman opiskelijoille ja opiskelijoiden sosiaaliturva
- opiskelijoita koskevien tietojen vaihto
- väitöstutkimusta koskevat vaatimukset (ml. väitöskirjan ja abstraktin kielet)
- väitöstutkimuksen ohjausta, esitarkastusta ja arvostelua koskevat periaatteet (ml. ohjaajien nimeäminen, esitarkastajien nimeäminen, ohjaajien vaihtuminen)
- väitösprosessia koskevat periaatteet (ml. se, riittääkö yksi väitöstilaisuus ja jos kyllä, niin kuinka muut ohjelmassa mukana olevat yliopistot tunnustavat väitöstilaisuuden)
- julkaisukäytänteet
- tutkimuseettiset periaatteet
- ohjelmasta myönnettävä tutkinto / tutkinnot ja opiskelijoille annettava tutkintotodistus /tutkintotodistukset ja tutkintotodistuksen liitteet
- erimielisyyksien käsittely.

Kun kansainväliseen yhteistyötutkintoon valitaan opiskelijoita, heille on syytä laatia erillinen yhteisohjaussopimus. Tutkinnon myöntävät yliopistot vahvistavat lisäksi kunkin ohjelmaan valitun opiskelijan opinto- ja tutkimussuunnitelman.

Yliopistot voivat halutessaan solmia myös yksittäisiä tohtoriopiskelijoita koskevia nk. cotutelle-sopimuksia. Cotutelle-sopimus soveltuu tilanteisiin, joissa yliopisto ei tavoittele pitkäaikaista tohtorikoulutusyhteistyötä toisen yliopiston kanssa, mutta tarvitsee kyseisen yliopiston erityisosaamista yksittäisen tohtorikoulutettavan ohjaukseen. Cotutelle-sopimuksissa täsmennetään tohtorin tutkintoa kahdessa yliopistossa suorittavan yksittäisen opiskelijan tohtoriopinon ja väitöskirjaan liittyvän tutkimuksen suorittaminen, yhteisohjausjärjestelyt sekä tutkinnon myöntäminen.

Kansainvälisenä yhteistyönä järjestettävään tohtorikoulutusohjelmaan sisältyy tutkimus- ja/ tai opiskelujakso tai -jaksoja muissa yhteistyöyliopistoissa sen mukaan, miten sopimuksessa on määritelty.

Kaksoistutkintoon johtavaa yhteistyönä järjestettävää tohtorikoulutusohjelmaa suunniteltaessa on hyvä selvittää, onko ulkomaisilla yhteistyöyliopistoilla väitöskirjan uutuusarvoa koskevia sääntöjä ja rajoituksia, jotka estävät sen, että tohtoriopiskelija esittelee / puolustaa väitöskirjaa, joka on jo hyväksytty toisessa tutkinnon myöntävässä yliopistossa. Tällaisia rajoituksia on esimerkiksi Alankomaiden, Kiinan ja joidenkin USA:n osavaltioiden yliopistoissa. Suomen tutkintoasetus edellyttää, että väitöskirja sisältää uutta tieteellistä tietoa, mutta tämä ei estä sopimukseen pohjautuvaa ja tutkintotodistuksessa selkeästi esille tuotua kaksoistutkinnon myöntämistä yhden väitöskirjan perusteella.

8. Sopimukset

Tämän ohjeen liitteenä on sopimusmallit yhteistyö-malliin (a) ja yhteisohjelma-malliin (b). Kaikista yhteistyötutkinnoista laaditaan kirjallinen sopimus. Koulutusta voi järjestää vain sellainen yliopisto, joka on osapuolena sitä koskevassa sopimuksessa. Sopimukset ovat yliopistojen välisiä, eivät yliopistojen yksiköiden välisiä. Kaikista kansallisista yhteistyötutkinnoista ilmoitetaan UNIFI ry:lle, joka ylläpitää niistä listaa.

Oman yliopiston sopimuskäytännöt on tärkeää selvittää ennen sopimusvalmistelujen aloittamista. Sopimus voidaan esimerkiksi tehdä kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa sovitaan esimerkiksi koulutuksen käynnistämisestä, laajuudesta, tavoitteista, kohderyhmästä sekä rahoituksesta. Toisessa vaiheessa tehdään tarkentava sopimus koulutuksen järjestämisestä, kuten mm. koulutuksen sisällöistä, opiskelijavalinnoista ja opetuksesta. Useat toisen vaiheen asiat voidaan vaihtoehtoisesti sisällyttää sopimuksen liitteeseen tai liitteisiin, joista voidaan sopia yliopistojen yksiköiden kesken, mikäli siihen on annettu oikeus varsinaisessa sopimuksessa. Sopimus voidaan luonnollisesti tehdä myös siten, että kerralla sovitaan kaikista koulutusta koskevista asioista (kuten liitteessä olevissa sopimusmalleissa).

Sopimukset on valmistettava hyvissä ajoin ennen koulutuksen tai yhteisohjauksen alkamista. Sopimusten laatimiseen on syytä varata runsaasti aikaa, sillä varsinkin kansainväliset sopimukset saattavat edellyttää hankalaakin erilaisten käytäntöjen yhteensovittamista.

Sopimusmalli yhteistyönä toteuttavasta tutkintokoulutuksesta, kun jokin tutkinnon osa suoritetaan toisessa yliopistossa (ohjeessa kuvattu malli (a))

Mallissa on jo esimerkinomaisesti mukana konkreettista sisältöä, mutta yliopistot voivat sopia yksityiskohdista kuhunkin tilanteeseen sopivalla tavalla.

Koulutusyhteistyösopimus

1. Sopijaosapuolet

Yliopisto A, kotiyliopisto
yhteystiedot

Yliopisto B, yhteistyöyliopisto
yhteystiedot

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tällä sopimuksella kotiyliopisto ja yhteistyöyliopisto sopivat seuraavasta yhteistyönä toteutettavasta tutkintokoulutuksesta: kotiyliopiston ne tutkinto-opiskelijat, jotka sisällyttävät tutkintoonsa saksan kielen ja kulttuurin perus- ja/tai aineopinnot, suorittavat nämä opinnot yhteistyöyliopistossa sen opetussuunnitelman mukaisesti. Järjestely on tarkoitettu ensisijaisesti vieraiden kielten tutkinto-opiskelijoille, ja mahdollisuus tarjotaan heille kaikille/ x:lle opiskelijalle lukuvuodessa. Muiden alojen opiskelijoille varataan paikkoja alla kohdassa 3 mainitulla tavalla.

3. Opiskelijoiden valitseminen yhteistyöyliopiston opintoihin

Opiskelijat ovat kotiyliopiston tutkinto-opiskelijoita, ja yhteistyöyliopistossa heidän asemansa on sama kuin JOO-opiskelijoiden asema.

Kotiyliopisto valitsee tämän sopimuksen perusteella yhteistyöyliopistossa opiskelevat opiskelijat ja ilmoittaa ne yhteistyöyliopistolle vuosittain _____ menessä.

Jos kaikkia halukkaita opiskelijoita ei voida jonakin vuonna ottaa suorittamaan opintoja yhteistyöyliopistossa, ensisijaisesti valitaan vieraiden kielten koulutusohjelman opiskelijoita. Kunakin lukuvuonna tällaisia opiskelijoita voidaan valita enintään X. Muiden kuin vieraiden kielten koulutusohjelman opiskelijoille varataan vuodessa 0-X paikkaa.

4. Koulutuksen suunnittelu ja toteutus

Kotiyliopisto osallistuu yhteistyöyliopiston opetussuunnitelmatyöhön yhteistyössä toteutettavan tutkinnon osuuden osalta, jotta se vastaa molempien yliopistojen tavoitteita.

Tähän yhteistyön tarkempi kuvaus (esim. jos koulutus eri paikkakunnilla, liikkuvatko opiskelijat, opettajat vai toteutetaanko verkossa) sekä vastuiden kuvaus

Opiskelijoille taataan mahdollisuus saada opintojen ohjausta myös yhteistyöyliopistossa.

5. Opiskelijan asema ja oikeudet

Opinto-oikeus yhteistyöyliopistossa on voimassa (suoritettavien opintojen määrän mukaan, esim. 60 op:n laajuisen opintokokonaisuuden suorittamiseen opiskelija saa opinto-oikeuden kahdeksi lukuvuodeksi).

Opiskelijan asema yhteistyöyliopistossa on sama kuin JOO-opiskelijan asema.

Opiskelijalla on oikeus käyttää samoja yhteistyöyliopiston opiskelua tukevia palveluja (mm. kirjasto, atk-palvelut, ohjauspalvelut) kuin yhteistyöyliopiston tutkinto-opiskelijoilla. Opiskelijalla on myös samat ylioppilaskunnan jäsenyyden myötä saavutetut edut ja palvelut (mm. YTHS, ateriaetu, liikuntapalvelut) käytettävissään kaikissa (kotimaisissa) yhteistyöyliopistoissa lukuun ottamatta yhteistyöyliopiston ylioppilaskunnan neuvottelemia ja tarjoamia paikkakuntakohtaisia etuja.

6. Yhteistyön rahoitus ja tutkintojen kirjaaminen

Kotiyliopisto kirjaa opiskelijoiden tutkinnot omaan rekisteriinsä ja saa niistä rahoitusmallin mukaisesti rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Tässä sovitaan kompensaaation periaatteista, esim. Kotiyliopisto maksaa yhteistyöyliopistossa suoritetuista opinnoista XX €/opintopiste. (Tämä voi sisältää mm. opetuksen suunnitteluun, valmisteluun ja toteutukseen liittyviä kuluja.)

7. Osapuolten velvollisuudet ja vastuut

Osapuolet nimeävät vastuuhenkilöt, joiden tehtävänä on vastata yhteistyön toteutumisesta huolehtimalla säännöllisestä yhteydenpidosta yliopistojen välillä, osallistumalla opetussuunnitelmayhteistyön käytännön toteutukseen, huolehtimalla tiedottamisesta opiskelijoille ja muilla yliopistojen sopimilla tavoilla.

8. Erimielisyyksien käsittely

Tähän sopimukseen ja sen tulkintaan liittyvät mahdolliset erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvotteluteitse.

9. Sopimuksen voimassaolo ja sen muuttaminen

Tämä sopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu.

Sopimus on voimassa toistaiseksi / _____ saakka. Sopimus voidaan perustellusta syystä irtisanoa päättymään lukuvuoden alusta lukien. irtisanominen on toimitettava toiselle sopimuspuolelle tiedoksi vähintään vuotta ennen sopimuksen päättymistä

Muutokset tähän sopimukseen tulevat voimaan, kun sopimuspuolet ovat ne allekirjoittaneet.

10. Sopimuskappaleet

Tämä sopimus on laadittu kahtena samansanisena kappaleena, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Paikka, aika ja allekirjoitukset

_____ ssa _____ kuuta 201__

_____
rehtori, yliopisto A

_____
dekaani, N tiedekunta

_____ ssa _____ kuuta 201__

_____
rehtori, yliopisto B

_____
dekaani, M tiedekunta

Sopimusmalli yhteiseen opetussuunnitelmaan perustuvasta kansallisesta yhteisohjelmasta (ohjeessa kuvattu malli (b))

Mallissa on jo esimerkinomaisesti mukana konkreettista sisältöä, mutta yliopistot voivat sopia yksityiskohdista kuhunkin tilanteeseen sopivalla tavalla.

Koulutusyhteistyösopimus

”Koulutusalan, oppiaineen tms.” yhteisohjelma

1. Sopijapuolet

Tämän sopimuksen sopijapuolina ovat yliopisto A ja yliopisto B.

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Yliopisto A ja yliopisto B järjestävät ”koulutuksen nimi” maisteritasoisen yhteisohjelman. Ohjelman toteuttavat (tiedot toteuttavista yksiköistä). Ohjelman koordinoinnista vastaa _____.

Yhteisohjelman tarkoituksena on yhteistyön kautta tuottaa .... *asiantuntijoita jne.*

Tässä sopimuksessa sovitaan periaatteista ja ehdoista, joita sopijapuolet noudattavat ohjelmaa toteutettaessa.

3. Yhteisohjelman ohjausryhmä

Yhteisohjelmalla on ohjausryhmä, johon kuuluu X jäsentä kustakin yhteistyöyliopistosta. Jäsenet nimeää N.N. (esim. ohjelman toteuttavan yksikön johtaja) X vuodeksi kerrallaan.

Ohjausryhmä koordinoi yhteisohjelmaan liittyviä asioita opetusyhteistyöhön osallistuvien yksiköiden välillä. Sen tehtävänä on erityisesti

- opetukseen osallistuvien yksiköiden välisten yhteistyösopimusten valmistelu
- opiskelijavalintojen valmistelu,
- tutkintovaatimusten ja opetusohjelman valmistelu,
- ohjelmalle mahdollisesti osoitettujen resurssien kohdentamisen valmistelu
- tiedottamisen koordinointi sekä
- tutkinto-ohjelman toteutumisen seuranta.

Ohjausryhmä kokoontuu vähintään kerran lukukaudessa ja se tekee päätöksensä konsensuksella / yksinkertaisella enemmistöllä.

Ohjausryhmän tukena toimii ohjausryhmän nimeämä valmisteluryhmä, jonka tehtävänä on huolehtia ohjelman käytännön toteutuksesta ja opetuksen suunnittelusta.

4. Opiskelijavalinta ja opiskelijakiintiöt

Yhteisohjelmaan on erillinen valinta. Yliopisto A ja yliopisto B vastaavat omista opiskelijavalinnoistaan. Valintaperusteet valmistellaan ennen niiden hyväksymistä ohjelman ohjausryhmässä. Valintaperusteet hyväksytään yliopiston A osalta _____ (esim. N tiedekunnan tiedekuntaneuvostossa) ja yliopiston B osalta _____. Ohjelmalle pyritään vahvistamaan mahdollisimman yhtenäiset valintaperusteet kummassakin yliopistossa.

Yliopistoon A otetaan yhteisohjelmaa suorittamaan enintään Y uutta opiskelijaa ja yliopistoon B enintään Z.
TAI

Ohjausryhmä tekee ehdotuksensa vuosittaisista sisäänottomääristä.

Opiskeluoikeudet myöntää yliopiston A osalta _____ (esim. N tiedekunnan dekaani) ja yliopiston B osalta _____.

5. Suoritettavat tutkinnot

Yhteisohjelmaan hyväksytyt opiskelijat suorittavat valtioneuvoston asetuksen (794/2004) mukaisen ylemmän korkeakoulututkinnon.

Ohjelmaan hyväksytyt yliopisto A:n opiskelijat suorittavat N tiedekunnassa/osastossa _____ tutkinnon (_____op) pääaineenaan _____.

Ohjelmaan hyväksytyt yliopisto B:n opiskelijat suorittavat opiskelijat M tiedekunnassa/osastossa _____ tutkinnon (_____op) pääaineenaan _____.

Ohjelman suorittaminen tuottaa jatko-opintokelpoisuuden soveltuvan alan jatko-opintoihin.

6. Koulutuksen järjestäminen

Yhteistyöyliopistot sopivat erikseen koulutuksen järjestämisestä. Sopimukseen sisällytetään määräykset vähintään yhteisohjelman sisällöstä, kummankin yliopiston osuudesta opetuksen järjestämisessä, ohjelmaan sisällytettävän uuden opetuksen kehittämisestä sekä mahdollisesti opetusmenetelmistä ja -järjestelyistä.

7. Opiskelu toisessa yliopistossa

Yhteisohjelman opiskelijat voivat suorittaa toisessa yliopistossa ohjelmaan kuuluvia opintoja vahvistetun henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) perusteella ilman korvausta. Mikäli ohjelmaan valittu opiskelija haluaa suorittaa toisessa yliopistossa muita kuin ohjelmaan kuuluvia opintoja, sovelletaan tällaisiin opintoihin kaikilta osin yliopistojen JOO-sopimuksesta ilmeneviä periaatteita ja maksuja.

8. Opetuksen suunnittelu ja järjestäminen

Opetuksen suunnitteluun osallistuvat molemmat yhteistyöyliopistot ja niiden näkemysten pohjalta yhteisohjelman ohjausryhmä laatii ehdotuksen opetussuunnitelmasta

yhteistyösapuolille.

Yliopistot vastaavat yhdessä opetusohjelman laajuudesta siten, että opetusta on tarjolla tutkinnon suorittamiseksi tavoiteajassa. Yliopistot sopivat kummankin osuudesta opetustarjonnasta, ja ne vastaavat kumpikin omassa yksikössään annettavan opetuksen järjestämisestä.

9. Ohjelman rahoitus ja resurssointi

Yhteisohjelma rahoitetaan (tähän tiedot rahoituslähteistä ym. rahoitukseen liittyvistä seikoista). Rahoitusosuudet lasketaan _____.
Rahoitusosuudet tilitetään _____.

10. Opiskelijoiden oikeudet ohjelman lakatessa

Mikäli tässä sopimuksessa kuvattu koulutusyhteistyö lakkaa joko sopimuksen voimassaolon päättymisen taikka irtisanomisen perusteella, yliopistojen on huolehdittava yhteisohjelmassa opinnot aloittaneiden mahdollisuuksista jatkaa ohjelman mukaisia opintoja tavoitetutkintoon asti. Tällöin yliopisto A ja yliopisto B vastaavat kumpikin vain omista opiskelijoistaan ja heille järjestettävän opetuksen kustannuksista ja toteuttamisesta.

11. Laadunvarmistus ja arviointi

Yhteisohjelman laadunvarmistuksesta ja arvioinnista sovitaan erikseen.

12. Erimielisyyksien käsittely

Tähän sopimukseen ja sen tulkintaan liittyvät mahdolliset erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvotteluteitse.

13. Sopimuksen voimassaolo ja sen muuttaminen

Tämä sopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu.

Sopimus on voimassa toistaiseksi / _____ saakka. Sopimus voidaan perustelusta syystä irtisanoa päättymään lukuvuoden alusta lukien. irtisanominen on toimitettava toiselle sopimuspuolelle tiedoksi vähintään vuotta ennen sopimuksen päättymistä

Muutokset tähän sopimukseen tulevat voimaan, kun sopimuspuolet ovat ne allekirjoittaneet.

14. Sopimuskappaleet

Tämä sopimus on laadittu kahtena samansanisena kappaleena, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Paikka, aika ja allekirjoitukset

_____ ssa _____ kuuta 201__

_____
rehtori, yliopisto A

_____
dekaani, N tiedekunta

_____ ssa _____ kuuta 201__

_____
rehtori, yliopisto B

_____
dekaani, M tiedekunta